

Algirdas

Žukauskas

Habilituotas technikos mokslų daktaras, profesorius. Gimė 1923-02-02 Biržuose. Mirė 1997-08-02 (žuvo Molėtų r.), palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

1947 m. baigė Kauno valstybinio universiteto Technologijos fakultetą ir įgijo inžinieriaus mechaniko kvalifikaciją. 1947–1950 m. jame dėstė.

1951–1953 m. dėstė Kauno politechnikos institute.

1952–1953 m. specializavosi Maskvos energetikos instituto Teorinių šiluminės technikos pagrindų katedroje. 1953 m. apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją „Cilindro šilumos atidavimo skersiniame skysčio sraute priklausomai nuo šilumos srauto krypties tyrimas“.

1953–1956 m. – Fizikos ir technikos instituto direktorius.

1956 m. jo rūpesčiu buvo įkurtas Lietuvos mokslų akademijos Energetikos ir elektrotechnikos institutas (nuo 1992 m. – Lietuvos energetikos institutas), kurio direktoriumi jis buvo iki 1962 metų.

Nuo 1962 m. – TSRS MA Šiluminės fizikos tyrimų koordinavimo mokslinės tarybos narys, nuo 1967 m. – analogiškos respublikinės mokslinės tarybos pirmininkas.

1963 m. suteiktas technikos mokslų daktaro (dabar – habilituoto dr.) laipsnis, 1967 m. – profesoriaus mokslinis pedagoginis vardas.

1962 m. buvo išrinktas Lietuvos mokslų akademijos akademiku. 1966–1991 m. – Lietuvos mokslų akademijos viceprezidentas, nuo 1990 m. – LMA Technikos mokslų skyriaus pirmininkas. 1994 m. buvo išrinktas Rusijos gamtos mokslų akademijos užsienio nariu.

A. Žukauskas pirmasis Lietuvoje pradėjo tirti šilumos mainus, sukūrė šilumos atidavimo skysčiuose skaičiavimo metodus, kurie buvo plačiai taikomi daugelyje šalių. Dalyvavo ir vadovavo rengiant šalies perspektyvinius energetikos plėtros, žemės ūkio elektrifikavimo planus.

Skaitė paskaitas JAV, Anglijos, Vokietijos, Jugoslavijos, Turkijos, Japonijos universitetuose, mokslo centruose.

Nuo 1968 m. kartu su bendraautoriais išleido monografijas ir knygas:

„Vamzdžių pluoštų šilumos atidavimas skersiniame skysčio sraute“ (su bendraautoriais, 1968, rusų kalba), „Šilumos mainai laminariniame skysčio sraute“ (su J. V. Žiugžda, 1969, rusų kalba), „Šilumos atidavimas turbulentiame skysčio sraute“ (su A. Šlančiausku, 1973, rusų kalba; 1987, kinų kalba; 1988, anglų kalba), „Cilindro šilumos atidavimas skersiniame skysčio sraute“ (su J. V. Žiugžda, 1979), „Konvekciniai mainai šilumokaičiuose“ (1982, rusų kalba; 1986, kinų kalba; 1988, anglų kalba), „Hidrodinamika ir vibracijos aptekamuose vamzdžių pluoštuose“ (su kitais, 1984; 1987, anglų kalba), „Šilumokaičių konstravimo žinynas“ (su kitais, 1983; 1987, anglų kalba), „Vienfazių šilumos mainų žinynas“ (1987, anglų kalba).

Akademikas buvo Mokslo darbų serijos „Šiluminė fizika“ redaktorius (1968–1997).

Aktyviai dalyvavo ir visuomeniniame šalies gyvenime: 1962–1966 m. buvo TSRS AT, 1967 m. – LTSR AT deputatas. Jam buvo suteikti nusipelnusio inžinieriaus (1965), nusipelnusio mokslo veikėjo (1974) Garbės vardai. 1957–1961 m. buvo Respublikos Ministrų Tarybos valstybinio mokslo ir technikos komiteto, 1961–1965 m. – Valstybinio mokslo tyrimo darbų koordinavimo komiteto pirmininku.

Apdovanotas Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Karininko kryžiumi (1994).

Mokslinės veiklos rezultatai buvo įvertinti LTSR valstybine premija (1975), Lietuvos mokslo premija (1998, su kitais).

Lietuvos energetikos institute įkurta A. Žukausko memorialinė biblioteka.

Vilniaus Gedimino technikos universiteto garbės daktaras (1993), šio universiteto Aplinkos inžinerijos fakulteto Šilumos mainų mokomoji laboratorija pavadinta akad. Algirdo Žukausko vardu.

Biržų rajono savivaldybės Garbės pilietis.

Parengė

LMA Technikos mokslų skyriaus mokslinis sekretorius
dr. Bronius Jaskelevičius

Naudoti šaltiniai:

LMA archyvas.

LMA Technikos mokslų skyriaus bylų dokumentai.

Vikipedija.

Visuotinės lietuvių enciklopedija, el. versija.

Lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T 12. Vilnius: Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1984.

Akademija ir akademikai atsiminimuose. Sudarė Domas Kaunas. Vilnius: Lietuvos mokslų akademija, 2013.